

Luku 23: Näkökulmia tehtäviin ja kuviin

Kuvatehtävä s. 180

Piirros oli keväällä 2015 hallitusneuvotteluihin laaditussa raportissa, joka käsitteli Suomen tilannetta. Mitkä kuvassa näkyvät ongelmat ovat ajankohtaisia vielä 2020-luvulla?

- Kaikki kuvassa esille tulevat uhkakuvat ovat edelleen jossain määrin ajankohtaisia. Esimerkiksi yhteiskunnallisen eriarvoisuuden kasvu, turvallisuus ja luottamuksen rapautuminen vaivaavat yhä.
- Ilmastonmuutos on yhä suurimpia haasteita. Toisaalta kuvan ”bio- ja kiertotalouden haasteet” on melko pessimistinen ilmaus, sillä niissä voi nähdä myös paljon mahdollisuuksia ilmastonmuutoksen torjumisessa.
- Työttömyys ei ehkä ole aivan yksi suurimmista haasteista, koska työikäisen väestön määrä vähenee.
- BKT on kuvassa laskusuunnassa, mikä heijasteli vuoden 2015 ja sitä edeltäneiden vuosien hankalaa tilannetta. 2020-luvun alussa koronakriisi hidasti talouskasvua.

Perustehtävät

1. Miten talouden globalisaatio on vaikuttanut suomalaisiin yrityksiin?

- Teollistuneet maat pystyvät hankkimaan itselleen pääomia ja raaka-aineita maailmanlaajuisesti sieltä, missä ne ovat halvimpia.
- Massatuotanto tarvitsee markkinoita, jotka globalisaatio tarjoaa.
- Innovaatiot leviävät nopeasti globalisaation ansiosta.
- Tietoliikenne- ja liikenneyhteydet ovat parantuneet.
- Kilpailu on koventunut ja uusia yrittäjiä on tullut markkinoille. Teollistuminen on levinnyt uusiin maihin.
- Tuotantoa on siirretty Suomesta halvempien tuotantotekijöiden maihin.
- Ulkomaiset sijoittajat ovat ostaneet suomalaisia yrityksiä, jolloin ”omaisuutta” on siten siirtynyt ulkomaiseen omistukseen.
- Taloudesta on tullut tehokkaampaa ja kaupankäynnistä nopeampaa.
- Yritysjohdajista on tullut yhä kansainvälisempiä.

2. Tee käsittekartta Suomen vahvuuksista kansainvälisessä kilpailussa.

Näkökulmia:

- osaaminen ja koulutusjärjestelmä
- vakaa yhteiskunta ja vähäinen korruptio
- Suomi kehityksen kärjessä esim. cleantechissä
- perinteinen vahva osaaminen, jossa Suomessa hyvä suhteellinen etu, esim. metsä- ja metalliteollisuus

Syventävät tehtävät

3. Ota kantaa väitteeseen: Cleantech on mahdollisuus Suomelle.

- Suomi on yksi cleantech-alan kärkimaista.
- Cleantech-yritykset ovat vientivetoisia.
- Kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen ottaminen huomioon ovat maailmanlaajuisia talouden megatrendejä, jotka luovat mahdollisuuksia tuotannon laajentamiseksi.

4. Etsi netistä kaksi uutista, jotka käsittelevät Suomen viennin kilpailukykyä. Referoi niiden sisältö muutamalla virkkeellä.

- Opiskelijan oma vastaus.

Aineistotehtävät

5. Tutki oheista kuviota.

a) Mitä se kertoo Suomen väkiluvun ennustetusta kehityksestä?

- Syntyneiden määrän ennustetaan laskevan ja jäävän alhaiselle tasolle.
- Kuolleiden määrä kasvaa.
- Nettomaahanmuuton arvioidaan jäävän 2020-luvun tasolle.
- Näiden syiden yhteisvaikutuksesta ennustetaan, että väkiluvun ensin kasvaa, minkä jälkeen se hidastuu ja kääntyy lopulta 2030-luvulla laskuun.

b) Arvioi, mitä vaikutuksia ennustuksen toteutumisella voisi olla Suomen talouteen.

- Työikäisen väestön määrä pieneneisi, mikä aiheuttaisi työvoimapulaa.
- Väkimäärän lasku hidastaisi talouskasvua.
- Tämä aiheuttaisi kestävyysvajeen.